

BOSHLANGICH SINF O'QUVCHILARNI VATANPARVARLIK RUHIDA TARBIYALASHNING METODLARI

Ikromova Ominaxon Elmurod qizi

Andijon davlat pedagogika instituti talabasi

<https://doi.org/10.5281/zenodo.6990867>

Annotatsiya. Ushbu maqolada o'quvchilarni vatanparvarlik ruhida tarbiyalash, vatanni sevish, uni ardoqlash, unga bo'lgan mehr-muhabbat, sadoqat kabi tuyg'ular va ularni qanday qilib shakllantirishimiz to'g'risida fikr yuritilgan.

Kalit so'zlar: vatanparvarlik, mehr-muhabbat, vatanparvarlik tuyg'usi, I.Karimov, insonparvarlik, madaniy qadriyatlar.

МЕТОДЫ ВОСПИТАНИЯ УЧАЩИХСЯ НАЧАЛЬНЫХ КЛАССОВ В ДУХЕ ПАТРИОТИЗМА

Аннотация. В данной статье речь идет о воспитании школьников в духе патриотизма, любви к родине, почитанию ее, вере и о том, как их сформировать.

Ключевые слова: патриотизм, любовь, чувство патриотизма, И. Каримов, гуманизм, культурные ценности.

METHODS OF EDUCATING PRIMARY SCHOOL STUDENTS IN THE SPIRIT OF PATRIOTISM

Abstract. This article deals with the education of schoolchildren in the spirit of patriotism, love for the motherland, honoring it, faith and how to form them.

Keywords: patriotism, love, feeling of patriotism, I. Karimov, humanism, cultural values.

KIRISH

Yuksak ma'naviyatning yetakchisi, asosiy tarkibiy qismlaridan biri bu – vatanparvarlikdir. Shu bois vatanparvarlik tushunchasiga turli tomondan yondashdilar va talqin qiladilar. Bizningcha, vatanparvarlik deganda, insonning o'z ona yurtini qadrlab shu ona yurt uchun, uning qanday sohasi bo'lmasin o'z kuchi va g'ayratini ayamadan sarflashidir. Bu ta'rifda vatanparvarlikning barcha qirralari qamrab olinmasa ham, ammo vatanni qadrlash so'zining o'ziga keng ma'noda yondashilsa ta'rif to'g'ri tushuniladi.

Vatanparvarlik tushunchasini yanada kengroq tushunish uchun Furqat, Fitrat, Abdulla Qodiriy, Cho'lpon, Abdulla Avloniy, Usmon Nosir, Hamid Olimjon, G'afur G'ulom, Erkin Vohidov, Abdulla Oripov asarlarini o'rganish lozimdir.

TADQIQOT MATERIALLARI VA METODOLOGIYASI

Vatanparvarlik insonning qon-qoniga singgan bo'lishi lozim. Shu o'rinda I.A.Karimovning: "Yurtga, Vatanga muhabbat, insonparvarlik tuyg'ulari xalqimizning qon-qoniga singib ketgan azaliy xususiyatdir. Anashu noyob azaliy fazilatlarini asarb-avaylash va yanada takomillashtirish farzandlarimizni ozod va demokratik O'zbekistonning munosib o'g'il-qizlari etib tarbiyalash masalasi ma'naviyat sohasidagi ishlarimizning asosiy yo'nalishini tashkil etmog'i kerak", - degan so'zlari o'rindir. Har bir insonning o'z vatani bo'lgandagina u haqiqiy vatanparvar bo'la oladi. Vatanparvarlik o'zi tug'ilib o'sgan yurtini, yerini, elini e'zozlash, uning iqtisodiy, ijtimoiy, siyosiy, madaniy taraqqiyoti haqida qayg'urish, g'amxo'rlik qilish, taraqqiyotga o'zining munosib hisssini qo'shish, o'z davlati, mamlakatining mustaqilligini saqlash uchun jon kuydirishi va kerak bo'lganda unga o'z hayotini bag'ishlashidir.

Ta'lim tizimida o'quvchilarning vatanparvarlik tarbiyasi juda muhimdir. Bu, xususan, so'nggi yillarda filmlar va ommaviy axborot vositalari ostida bolalar o'z mamlakatiga nisbatan salbiy munosabatda bo'ladigan holat. Yoshlar ko'proq moddiy boylikka ega va chet elda bo'lgani kabi yaxshi yashashadi.

TADQIQOT NATIJALARI

Mamlakatning madaniy hayotida deyarli yo'qligi vatanparvarlik va Vatanga muhabbat tuyg'usini maqtaydigan ishlardir. Yoshlarning film va qo'shiqchilarning sevimli qahramonlari, tutun, spirtli ichimliklar va giyohmand moddalarni iste'mol qilish, nopoklik va oqsoqollarga nisbatan hurmatsizlik munosabati haqida gap boradi. Bu maktabni yosh o'quvchilarning vatanparvarlik tarbiyasiga ko'proq e'tibor qaratish vazifasini yuklaydi. Xulq-atvorning ayrim fazilatlarini rivojlantirish va dunyoqarashni shakllantirish uchun bu eng yaxshi narsa.

Vatanparvarlik nima?

- kichik vataniga mehr-muhabbat va hurmat , o'zlarining tarixiy va an'analari haqida ko'proq bilishni istash;
- Ona tiliga hurmatli munosabat;
- o'z mamlakatining ijtimoiy va madaniy yutuqlarida faxrlanish hissi;
- Vatanga sodiqlik , uning manfaatlari va g'amxo'rligini qo'llab quvvatlash;
- mamlakatning madaniy va moddiy boyliklarini saqlab qolish uchun javobgarlik ;
- insonparvarlik va insonlarga rahmshafqat.

Bu juda ko'p zamonaviy odamlarning etishmasligi bo'lgan fazilatdir. Shuning uchun o'qituvchilarning vazifasi-boshlang'ich maktabda vatanparvarlik ta'limiga katta e'tibor berishdir. Ta'lim tizimida uning ikki yo'nalishi mavjud: fuqarolik-vatanparvarlik va harbiy vatanparvarlik. Bolalarni ushbu faoliyat va faoliyatni yoqtirmaslik uchun ish usullarini qayta ko'rib chiqish kerak. Axir, zamonaviy hayot farzandlar bilan muloqot qilish uchun yangi talablar qo'yadi. Maktabda vatanparvarlik tarbiyasi dasturi mavjud bo'lib, ularda o'qituvchilar o'zgarish va qo'shimchalar kiritishi mumkin.

Maktabda fuqarolik – vatanparvarlik

Uning maqsadi bolalarni Vatanga muhabbat berish , ijtimoiy ahamiyatga ega fuqarolik qadriyatlarini shakllantirish va qonunga hurmatni rivojlantirishdir. Bolaning o'z mamlakatining fuqarosi kabi his etish, o'ziga xosligi va unga xizmat qilish istagi borligini his etish lozim. Buni davlat ramzlari, qonunlari va Konstitutsiya, maktab o'zini o'zi boshqarishning rivojlanishi va mahalliy tarixiy ishlarni o'rganish orqali amalga oshirish mumkin. Vatanparvarlik tuyg'ularini o'rganish faol uslub va turli usullarni qo'llashni talab qiladi:

- tushuntirishlar , muzokaralar , ma'ruzalar , munozaralar;
- ijodiy izlanishlar – musobaqalar , muzeylar va folklor jamoalarini yaratish;
- o'yinlar , ekskursiyalar , folklor festivallari , turli loyihalar va tadqiqotlar.

Maktabda harbiy – vatanparvarlik

Ta'lim muassasasining ushbu faoliyat yo'nalishi birinchi navbati bilan boshlanishi kerak. Harbiylar qo'shniga kiradigan o'smirlar uchun faqat majburiyat tuyg'usini va Vatanni himoya qilish istagini oshirish zarur , degan fikrning farqli o'laroq , barcha bolalar uchun muhimdir. Ular tarixiy jangovar o'tmishga hurmat , ota-bobolarining ishlarida va zafarlarida faxrlanishlari kerak. Va bolalar ham qurolli kuchlarga xizmat qilishga tayyorgarlik ko'rishlari kerak. O'qituvchilarning vazifasi yosh avlodlarga Vatanga muhabbat va hurmatni, uning tarixiy

o'tmishi uchun o'tishdir. Bolalarning o'z mamlakatining munosib fuqarosi bo'lishiga yordam berish va uning an'analari va madaniy qadriyatlarini asrab-avaylash va rivojlantirishga intilish lozim.

MUHOKAMA

Prezidentimiz Sh.Mirziyoyev "Bukilmas iroda va jasorat namunasini amalda namoyon etib, o'z hayotini aziz Vatanimizning har tomonlama ravnaq topishi, bugungi tinch va osoyishta kunlar uchun jonini fido qilgan ajdodlarning muqaddas xotirasini yod etib, safimizda yurgan keksalarni e'zozlash – odamiylikning eng oliy mezoni va bizga tinchlik, omonlik kerak, deb yashaydigan bag'rikeng va oliyjanob xalqimizga xos azaliy qadriyatlar", - deb xalqimizning necha asrlardan buyon yagona orzu-ona-Vatan sog'inchi bilan yashaganini juda to'g'ri ta'kidlaydilar. Kelajakda buyuk davlat darajasiga ko'tarilish maqsadi yo'lida intilayotgan O'zbekiston Vatani-xalq hayoti turmush tarzi, uruf odatlari, ma'naviy qadriyatlarini o'zida mujassamlashtirmoqda.

XULOSA

Vatanparvarlik – bu ona zaminga bo'lgan muhabbat, uni sevish e'zozlash. Uning ravnaqiga har bir fuqaroning o'z hissasini qo'shishga erishish. Vatanparvarlik – bu ona-Vatan, mustaqil O'zbekiston tushunchalarini o'z ongiga singdirish va unga sodiq bo'lishga erishish. Vatanparvarlik – bu Vatanimiz xalqiga, uning an'alariga, tili va madaniyatiga muhabbat va hurmat bilan qarash hamda uni rivojlantirishga o'z xissasini qo'shish, uning haqiqiy jonkuyari bo'lish. Vatanparvarlik – bu o'z millatiga, ona yeriga, iymoniga sodiqlikdir. Shunday ekan, o'quvchilarda vatanparvarlik hissini bolalikdan singdirib yashash kerak.

REFERENCES

1. I.A.Karimov . O'zbekiston mustaqillikka erishish ostonasida. T.: "O'zbekiston" , 2011.
2. I.A.Karimov. Ozod va obod Vatan , erkin farovon hayot pirovard maqsadimiz. T.: "O'zbekiston" , 2000.
3. Tursunova.O. "Oilada bola tarbiyasi". Toshkent:1995
4. cyberleninka.ru/article/n/boshlang'ich/sinf/o'quvchilarida/vatanparvarlik
5. uz.unistica.com/oquvchilarning-vatanparvarlik-tarbiyasi/
6. uz.denemetr.com/docs/768/index-33949-1.html?page=3